

# HANDICAPPOLITIKKENS HANDLEPLAN 2020



FREDERIKSBERG  
KOMMUNE



# Indhold

.....	0
<b>INDLEDNING TIL HANDICAPHANDLEPLAN 2020 .....</b>	<b>2</b>
<b>Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser .....</b>	<b>5</b>
Indsats 1: Samtalegruppe for forældre til et barn med et handicap .....	5
Indsats 2: Etablering af en ledsagerordning for borgere over 67 år.....	6
Indsats 3: Indsatsen for handicappede borgere med demens .....	9
Indsats 4: Sammenhængende indsats for mennesker med autisme på botilbud .....	11
<b>Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere.....</b>	<b>12</b>
Indsats 5: Styrket sundhed for voksne borgere med psykiske lidelser .....	12
Indsats 6: Initiativer i Parasport Frederiksberg.....	13
Indsats 7: Åbent idrætsanlæg ved CBS .....	14
<b>Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv .....</b>	<b>16</b>
Indsats 8: Bevægelsesinitiativer med fokus på bred motion .....	16
<b>Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse .....</b>	<b>18</b>
Indsats 9: Unge i uddannelse – sikre sammenhæng i overgange .....	18
<b>Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet .....</b>	<b>19</b>
Indsats 10 Digital løsning til øget social inklusion .....	19
Indsats 11: Borgere med handicap i fleksjob – job på særlige vilkår .....	20
Indsats 12: Ressourceforløb .....	21
Indsats 13: Nedbryde tabuerne.....	23
Indsats 14: Job på særlige vilkår – fokus på screening af psykiske og fysiske handicap .....	24
<b>Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer.....</b>	<b>25</b>
Indsats 15: Tilgængelighedshensyn i byrums- og færdselsprojekter .....	25
Indsats 16: Øget tilgængelighed i henhold til tilgængelighedsplanen .....	26
Indsats 17: Vejledning af entreprenører m.fl. vedrørende tilgængelighedshensyn.....	27



## INDLEDNING TIL HANDICAPHANDLEPLAN 2020

Handicaphandleplan for 2020 har til formål at samle prioriteringen og omstillingen af den eksisterende indsats på handicapområdet samt at sikre sammenhæng og koordination i indsatserne. Handicaphandleplanen udarbejdes årligt for at realisere målene i Frederiksberg Kommunes handicappolitik.

Handicappolitikken bygger på principper om mangfoldighed, tilgængelighed, inklusion og aktivt medborgerskab, og har en ambition om, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal støttes i at håndtere og nedbryde barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. I løbet af perioden 2019 - 2022 er det derfor målet i handicappolitikken, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser;

- udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser
- har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere
- er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv
- gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet
- lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer
- møder en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange.

Indsatserne i handicaphandleplanen er bygget op om disse mål som komplementerer hinanden. Målet om at møde en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange er i praksis en tværgående opgave og flere af indsatserne vil således integrere dette perspektiv i de konkrete tiltag.

Handicaphandleplanen for 2020 er, som de foregående år, en beskrivelse af nye udviklingsindsatser eller fortsættelse af igangværende indsatser med særligt fokus på aktiviteter i 2020.

*Handicappolitikken udmøntes i det daglige arbejde og understøttes af øvrige politikker*

Udover handleplanens indsatser arbejdes der med indsatsen for borgere med handicap, som en del af den daglige kerneindsats, hvor principperne og pejlemærkerne i handicappolitikken også er drivende for det daglige arbejde. Desuden understøtter arbejdet med en række andre politikker i kommunen også indsatsen for borgere med handicap.

Nedenfor er et kort oprids af de mange og ofte lovbestemte indsatser for borgere med handicap, der foregår hver dag og/eller har politisk opmærksomhed gennem andre af kommunens politikker.

**Børne- og Ungeområdet:** Arbejdet med handicappolitikens mål understøttes også i den daglige drift og indsatser i forhold til eksempelvis Den sammenhængende børnepolitik, inklusionsstrategi på skoleområdet og principper for inkluderende praksis i dagtilbud. Det er en del af områdets kerneopgave at yde børn og unge med en funktionsnedsættelse og deres forældre, råd og vejledning og støtte i hverdagen ud fra en konkret vurdering. Der gives støtte i form af personale, vejledning, materialer og udstyr indenfor rammerne af dagtilbud/skole, befordring, merudgifter, tabt arbejdsfortjeneste, aflastning i og udenfor hjemmet, ledsageordning og meget mere. Indsatserne retter sig mod, at et barn/en ung med funktionsnedsættelse via støtte, rammesætning og vejledning i videst mulige omfang kan få en hverdag indenfor rammerne af de almene tilbud, men at der tilbydes særlige tilbud, hvis det er nødvendigt. I Familie og Ungerådgivningen er der iværksat et særligt tiltag i form af samtalegrupper for forældre til børn/unge med et handicap. Dette kursus strækker sig over et forløb på 8 gange, hvor den samme gruppe af forældre mødes og deler erfaringer og netværk.

**Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet:** Det er her en del af kerneindsatsen at yde borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse hjælp til at få hverdagen til at fungere. Det kan være i form af støtte, råd og vejledning ud fra en individuel vurdering. Herunder gives der støtte i form af beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, botilbud, støtte-kontaktperson, hjemmevejleder, ledsagelse, merudgifter, hjælpemidler mv. Mange borgere med handicap vil være i kontakt med hjemmeplejen og hjemmesygeplejen. På ældre- og omsorgsområdet tages der udgangspunkt i den enkeltes funktionsniveau

og der arbejdes rehabiliterende med henblik på at udnytte borgerens potentiale bedst muligt. Pårørende og netværk er en ressource som inddrages i samarbejdet.

På Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet understøttes handicappolitikens mål særligt af indsatser i Den Sociale Masterplan, der beskriver kvalitet i visitation og indsatser, udbygning og modernisering af Frederiksberg Kommunes tilbud, herunder udbygning af institutioner og sikring af tidssvarende boliger samt konsolidering af økonomien på området. Indsatser under udsattepolitikens handleplan omfatter voksne borgere, der er i en udsat livssituation, som begrænser dem i at deltage aktivt i samfundslivet.

Frederiksberg Kommunes sundhedspolitik er rammen for det brede arbejde med sundhedsfremme og borgerrettet forebyggelse. Sundhedspolitikken for 2019-2022 har 14 mål fordelt på fire indsatsområder: Sundt byliv, Sundhed for alle, Børn og unges sundhed samt Robuste fællesskaber og mental sundhed. I Sundhedspolitikken indgår en række sundhedsfremmende og forebyggende indsatser, hvor ulighed i sundhed er et særligt fokusområde. Borgere med handicap indgår som en integreret del af målgrupperne.

Afsættet for beskæftigelsesindsatsen i Frederiksberg Kommune er virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft, uanset målgruppe, sådan at job er i fokus for alle borgere. Det er ambitionen at borgere med handicap skal deltage og fastholdes på arbejdsmarkedet på lige vilkår med udgangspunkt i den enkeltes kvalifikationer og kompetencer.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet har på beskæftigelsesområdet udover de lovbestemte indsatser, iværksat en række indsatser for at støtte borgere med handicap i ordinære job eller om nødvendigt i job på særlige vilkår. Der er etableret en målrettet enhed for job på særlige vilkår, hvor alle job- og virksomhedskonsulenter har viden om og fokus på mulighederne for at etablere og fastholde arbejdsmarkedstilknnytning via selvhjælp, opkvalificering og kompensationsmuligheder.

Herudover at udbrede viden om muligheder indenfor handicapområdet til borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og andre relevante. Indsatsen for borgere med handicap understøttes også af indsatserne under Planen for Vækst og Jobskabelse på Frederiksberg og Beskæftigelsesplanen.

På Serviceområdet ydes der i Borgerservicecentret personlig assistance til de borgere med handicap, som gør, at de ikke selv kan betjene sig ved selvbetjeningsdiskene. Samtidig er der adgang til teleslynge i borgerservicecentret – og selvbetjeningsdiskene kan indstilles til kørestolsbrugere. Derudover er det i forbindelse med valg muligt at brevstemme i eget hjem, hvis borgere har handicap, der gør, at de ikke kan møde frem på valgstederne.

**Kultur- og Fritidsområdet:** Der gives særlige tilskud til handicappede gennem folkeoplysningen. Således modtager handicapforeninger (f.eks. Parasport Frederiksberg) dobbelt aktivitetstilskud for hvert medlem med handicap, som er under 25 år. Normalt modtager foreninger ikke tilskud til medlemmer over 25 år, men for foreninger (som f.eks. Parasport Frederiksberg), som har medlemmer med handicap, ydes aktivitetstilskud for hvert medlem over 25 år svarende til den almindelige sats. Derudover modtager idrætsforeningen Parasport Frederiksberg 160.000 kr. årligt til en udviklingskonsulent, der arbejder med at fremme udviklingsinitiativer ift. at understøtte og udvikle handicapidræt.

I forhold til aftenskolernes undervisning ydes tilsvarende et forhøjet tilskud til aflønning af lærere og ledere ifm. deltagere med handicap i relation til undervisningen i et konkret emne. Almindelig undervisning modtager 1/3 tilskud af udgifterne til lærer/lederløn, mens handicapundervisning modtager 7/9 i tilskud. Over driften ydes herudover tilskud til forskellige grupper af voksne borgere med handicap så de kan blive transporteret til fritidsundervisning (knapt 350.000 kr. på årsbasis). Det drejer sig bl.a. om blinde, stærkt fysisk handicappede, udviklingshæmmede og gigtramte.

Endelig arbejder Kultur- og Fritidsområdet sammen med ejendomsafdelingen for at sikre tilgængelighed til flest mulige faciliteter for alle grupper, også borgere med forskellige handicap- og funktionsnedsættelse. Det er blandt andet sikret, at Parasport Frederiksberg har adgang til klublokaler, som er indrettet under hensyn til foreningens medlemmers særlige behov.

**By- og Miljøområdet:** Der arbejdes bredt med at indarbejde tilgængelighedshensyn for borgere med nedsat mobilitet i alle aktiviteter. Det betyder, at der altid indarbejdes tilgængelighedshensyn i bygge- og anlægsprojekter, ligesom eksisterende byrum, infrastruktur, bygninger m.v. søges indrettet tilgængelige. Herudover søges de tilbud, der rettes mod borgerne, f.eks. den kollektive trafik, ligeledes at tilgodese særlige mobilitetsbehov.

Fokus i 2020 med hensyn til handicaphandleplanens initiativer vedrørende byrum og færdsel er tilgængelighedsplanens ruter, det vil sige i vid udstrækning tilpasning af eksisterende infrastruktur, samt vejledning til "fremmede" entreprenører, der arbejder på Frederiksberg. Dette fokus er særligt valgt på baggrund af at tilgængelighedshensyn i høj grad er indarbejdet i området nye projekter og tilbud.

**Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser**

### Indsats 1: Samtalegruppe for forældre til et barn med et handicap

Udvalg	Børneudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"> <li>• udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser</li> </ul>
Udfordring	Forældre til børn med et handicap føler sig ofte isoleret og alene med sine oplevelser som forælder.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019?	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	Målgruppen for indsatsen er forældre, som har et handicappet barn. Forældrene tilbydes deltagelse i en gruppe, hvor de får lejlighed til at møde andre forældre i en tilsvarende situation, hvor de kan dele tanker, følelser, erfaringer, sorger og glæder, når man er forælder til et handicappet barn. Der er tale om forløb over 8 gange, hvor den samme gruppe af forældre mødes, og hvor temaerne, som der fokuseres på aftales ved forløbets opstart.
Resultater og indikatorer 2020	At forældre til børn med handicap får lejlighed til at møde andre forældre, så følelsen af isolation er mindre.
Inddragelser af ressourcer	Forældrene er vigtige ressourcer i det handicappede barns liv, og det har stor betydning, at de ikke står med følelsen af at være alene. Samtalegrupperne skal give forældrene mulighed for at dele tanker, følelser, erfaringer, sorger og glæder med forældre i lignende situationer. Samtidig skabes en platform, hvor forældre i Frederiksberg Kommune af egen drift kan fortsætte kontakten til hinanden, hvis de måtte ønske det.
Kontaktperson og afdeling	Familieafdelingen, Sektionsleder Helle Abild Hansen

## Indsats 2: Etablering af en ledsagerordning for borgere over 67 år

Udvalg	Socialudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"> <li>• udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser</li> </ul>
Udfordring	<p>I henhold til Servicelovens § 97 (§ 45 for børn og unge) kan personer i aldersgruppen 13 til og med 67 år med et fysisk eller psykisk handicap, ansøge kommunen om at blive ledsaget i op til 15 timer om ugen. Ledsagelsen tilbydes til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ledsageordningen omfatter ikke personer med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager. Det har længe været et ønske fra Handicaprådet at få oprettet en ledsagerordning for borgere over 67 år parallelt til denne ordning. Dette er imidlertid ikke muligt, da aldersgrænsen i Servicelovens § 97 om ledsagerordning til borgere i aldersgruppen 18-67 år er absolut. Forholdet er udtømmende reguleret i lovgivningen, og derfor kan kommunen ikke med hjemmel i kommunalfuldmagten iværksætte tiltag på det pågældende område.</p> <p>Afgrænsningen af målgruppen i Servicelovens §97 er historisk betinget, da særlige ydelser til handicappede borgere almindeligvis ikke har været målrettet mod ældregruppen. Det beror derfor på en politisk - og herunder økonomisk prioritering, hvorvidt ældre borgere skal være omfattet af ledsagerordning. De borgere, der har fået bevilliget ordningen, inden de fylder 67 år, kan dog beholde ordningen, efter de er fyldt 67 år.</p>
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019?	<p>Ny indsats. Indsatsen sker med afsæt i tidligere tiltag i 2019, hvor der i forlængelse af budgetaftalen for 2019 blev igangsat en analyse, der afdækkede mulighederne for at etablere en ledsageordning for borgere, der er ældre end 67 år på ansøgningstidspunktet.</p> <p>Nærværende tiltag igangsættes med afsæt i Socialudvalgets møde den 12. august 2019 (pkt. 80) og Magistratens møde den 19. august 2019 (pkt. 322), som traf beslutning om at søge dispensation til at udvide ledsagerordningen efter servicelovens § 97 til at omfatte borgere, der er over 67 år ved bevillingstidspunktet. Magistraten har besluttet at oversende spørgsmål om finansiering af en udvidelse af ledsageordningen efter servicelovens § 97 til drøftelserne vedr. budget 2020. Afsendelsen af dispensationen afventer udfaldet af budgetforhandlingerne.</p> <p>Såfremt at drøftelserne vedr. budget 2020 ikke fører til, at der afsættes midler til at implementere udvidelse af ledsageordningen efter servicelovens § 97 til at omfatte borgere, der er over 67 år ved bevillingstidspunktet, vil der fortsat være mulighed for at Frederiksberg Kommune ansøger om at blive en del af den 4-årige nationale forsøgsordning med ledsageordningen for blinde og svagtsynede borgere, der er fyldt 67 år på ansøgningstidspunktet afledt af Finanslovsaftalen for 2019, når der gives mulighed for at ansøge.</p>
Beskrivelse af indsatsen	En udvidelse af ledsageordningen efter servicelovens § 97 til at omfatte borgere, der er over 67 år ved bevillingstidspunktet kræver, at der søges særskilt dispensation fra Serviceloven. Det vil sige, at der fra politisk side prioriteres, at Frederiksberg Kommune ansøger om lov til at afvige fra lovens bestemmelser om en aldersgrænse for bevilling af ledsagerordning, således at målgruppen for ledsagelse udvides til at omfatte den samme målgruppe som følger af

Serviceovens § 97, dvs. borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Forvaltningen har i efteråret 2018 været i dialog med flere kommuner, der har etableret en forsøgsordning med ledsagelse til borgeren, som er ældre end 67 år på ansøgningstidspunktet. Der er tale om kommuner, der har ansøgt og modtaget dispensation til at udvide målgruppen for ledsagelse efter serviceovens § 184, som er en forsøgsbestemmelse, der inden for en afgrænset forsøgsperiode har til formål, at fremme forsøgsvirksomhed og udviklingen på det sociale område

Lyngby-Taarbæk, Roskilde, og Viborg er eksempler på kommuner der har etableret forsøgsordninger med ledsagelse for borgere over 67 år på ansøgningstidspunktet. I disse kommuner er der givet mulighed for at hjemmeboende blinde og svagtseende kan visiteres til otte timers ledsagelse om måneden (Lyngby-Taarbæk Kommune) eller borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne (Viborg Kommune). Viborg Kommune har således en bredere målgruppe, hvor fx borgere med visse typer udviklingshæmning og fysiske funktionsnedsættelser også kan være i målgruppen for ledsagelse.

Lyngby-Taarbæk Kommune har med baggrund i deres forsøgsordnings gode resultater ansøgt Børne- og Socialministeriet om lov til at permanentliggøre ordningen, når forsøgsordningen udløber med 2019. Forsøgsordningen kan ikke forlænges yderligere da den allerede har været forlænget 2 gange. Lyngby-Taarbæk Kommune har fået afslag herpå med henvisning til, at der fortsat er to igangværende forsøgsordninger, som ikke er evalueret og, at der som led i finanslovsaftalen iværksættes nye forsøgsordninger.

I forbindelse med ansøgningen om dispensation vil forvaltningen lægge op til et tildelingskriterie med vægt på at alle andre hjælpemuligheder for de pågældende borgere omfattet af en dispensation, skal være udtømte, før at borgerne kan komme i betragtning til ledsagelse efter § 97. Som eksempler på andre hjælpemuligheder kan nævnes klippekortsordningen på plejecentre og i hjemmeplejen og støtte i botilbud mv.

Frederiksberg kommune vil afhængigt af forhandlingerne i Budget 2020 ansøge om at få lov til at bevilge otte timers ledsagelse månedligt til alle borgere i målgruppen. Ledsageordningen vil omfatte selve ledsagelsen og de funktioner, der er direkte forbundet med ledsagelsen, f.eks. hjælp med at tage overtøj af og på samt hjælp med kørestol og andre ganghjælpemidler.

Såfremt at drøftelserne vedr. budget 2020 ikke fører til at der afsættes midler til at implementere udvidelse af ledsageordningen, som beskrevet ovenfor, vil der være mulighed for at Frederiksberg Kommune ansøger om at blive en del af den 4-årige nationale forsøgsordning med ledsageordningen for blinde og svagtsynede borgere, der er fyldt 67 år på ansøgningstidspunktet afledt af Finanslovsaftalen for 2019, når der gives mulighed for at ansøge.

Forsøgsordningen etableres med udgangspunkt i en national pulje på 20 mio. kr. årligt i fire år under Børne- og Socialministeriet, mens principperne for udmøntningen endnu ikke ligger klar, men skal aftales mellem aftalepartierne.

Børne- og Socialministeriet oplyser, at arbejdet har været sat i bero grundet folketingsvalget, hvorfor der endnu ikke er kommet en endelig udmelding om udmøntningen af puljen.

Det forventes at der, såfremt det besluttet som en del af budget 2020, vil være ansøgt om en særskilt dispensation fra Serviceoven § 97 til etablering af en ledsagerordning for borgere over 67 år. Alternativt vil Frederiksberg Kommune



Inddragelser af ressourcer	<p>ansøge om at blive en del af et nationalt 4-årigt forsøg med landsdækkende ledsagerordning for ældre synshandicappede efter de er fyldt 67 år.</p> <p>En forsøgsordning er beskrevet og klar til at blive implementeret</p>
Kontaktperson og afdeling	<p>Handicaprådet (skal finde brugerrepræsentanter).</p> <p>Analyse og Økonomi, Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet, Chefkonsulent Bjørn Haugaard Bach</p>

### Indsats 3: Indsatsen for handicappede borgere med demens

Udvalg	Socialudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"> <li>• udnytter deres evner og mestrer liv på egne betingelser</li> </ul>
Udfordring	<p>Sundhedsstyrelsen peger på, at den forventede levetid for personer med udviklingshæmning de seneste år nærmer sig levetiden for den øvrige del af befolkningen. Den stigende alder betyder, at aldersbetingede sygdomme bliver hyppigere, herunder ikke mindst demenssygdomme.</p> <p>I normalbefolkningen har cirka 5 % af alle over 65 år en behandlingskrævende demens, mens det blandt udviklingshæmmede gælder for 22 %.</p> <p>Personer med Downs syndrom udgør en særlig højrisikogruppe i forhold til udvikling af demens. Alzheimers sygdom udvikles hos omkring 80 % af mennesker med Downs syndrom. Samtidig bryder sygdommen hos denne gruppe ofte ud på et relativt tidligt tidspunkt – allerede i 40-45 års alderen.</p> <p>Alzheimers sygdom giver oftere et kortere og mere intenst forløb, jo tidligere i livet sygdommen bryder ud.</p> <p>Der er ikke noget samlet overblik over, hvor mange personer med udviklingshæmning, der har demens. Landsforeningen for udviklingshæmmede (LEV) skønner, at antallet er mellem 300-500 personer.</p> <p>Når udviklingshæmmede mennesker i dag bliver ældre, stiller det kommunerne over for store udfordringer i forhold til den fremtidige indsats – både i forhold til antal af tilbud, det kvalitative indhold og de personalemæssige udfordringer.</p>
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres
Beskrivelse af indsatsen	<p>Det er vigtigt, at demens hos personer med udviklingshæmning opdages tidligt. Derfor er det væsentligt, at frontpersonalet fx på bosteder for udviklingshæmmede er bekendte med tidlige tegn på demens.</p> <p>Kendskab til en demensdiagnose og sygdommens forløb er et vigtigt redskab i forhold til valg af socialpædagogiske interventioner og metoder, der har en gavnlig og positiv effekt for de demensramtes livskvalitet.</p> <p>Følgende indsatser i Frederiksberg Kommune, vil blive videreført og kvalificeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompetenceudvikling af personale på botilbuddet Betty</li> <li>• Systematisk anvendelse af screeningsværktøj til borgere med demens</li> <li>• Kontakt med sundhedsområdet i form af samarbejde med demens konsulent fra Østervang</li> </ul> <p>Der sættes yderligere ind med uddannelse af 1-2 demenskoordinatorer.</p> <p>Det vurderes, at det på sigt vil være hensigtsmæssigt at arbejde med en sammenhængende indsats, således at også dagtilbud inkluderes i arbejdet med den systematiske anvendelse af screeningsværktøj og kompetenceudvikling.</p>
Resultater og indikatorer 2020	Alle borgere på botilbud, der aldersmæssigt eller pga. Downs syndrom, er i risikogruppen for at udvikle demens screenes årligt. Borgere, der er konstateret at være i begyndende demens, observeres/screenes hyppigere.

Inddragelser af  
ressourcer

De fælles ressourcer på sundheds- og socialområdet bringes i anvendelse.

Kontaktperson og  
afdeling

Socialafdelingen, Udførerchef og botilbudsleder Pernille Hyldtoft

#### Indsats 4: Sammenhængende indsats for mennesker med autisme på botilbud

Udvalg	Socialudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"> <li>• udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser</li> </ul>
Udfordring	Der skal være mere sammenhæng i indsatsen for borgeren. For lidt sammenhæng i indsatsen, mindsker kvalitet og kontinuitet i metode og faglig tilgang. Vi skal tilstræbe sammenhæng i beskrivelsen af kerneopgaven for tilbud til borgere med autisme.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	Målgruppen er voksne mennesker med autisme, bosiddende på botilbud/ brugere af aktivitets tilbud i Frederiksberg Kommune. Målgruppen begrænses, i første omgang, til gruppen af mennesker med stort støttebehov. Der vil blive fokuseret på: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fælles kompetenceudvikling</li> <li>- Årlig faglig konference, henvendt til fagpersonale omkring borgere, på tværs af tilbud</li> <li>- Hyppige arbejds møder</li> <li>- Gennemgående ledelse til at facilitere indsatsen.</li> </ul>
Resultater og indikatorer 2020	Mindskelse af uhensigtsmæssig adfærd hos borgeren. Skabelse af bedre livskvalitet hos borgeren. Samstemmig brug af systemer og metoder. Kontinuerligt samarbejde mellem tilbud/personale. Opnåelse af fælles oplevet faglighed, evidens og brug af aktuel bedste viden i praksis.
Inddragelser af ressourcer	Ledelse og medarbejdere fra de visiterede tilbud Vidensdeling og sidemandsoplæring mellem interne aktører Evt. eksterne aktører til at kompetenceudvikle personalet.
Kontaktperson og afdeling	Socialafdelingen, Udførerchef og botilbudsleder Pernille Hyldtoft

**Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere**

### Indsats 5: Styrket sundhed for voksne borgere med psykiske lidelser

Udvalg	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Socialudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"> <li>• har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere</li> </ul>
Udfordring	<p>Indsatsen skal undersøge mulighederne for at udvikle og initiere tiltag, der kan fremme sundhed og trivsel blandt voksne borgere med handicap, der har særlige behov.</p> <p>Mennesker med handicap har ofte et dårligere helbred end resten af befolkningen. De har på grund af deres handicap ikke den samme adgang til sundhed som resten af befolkningen, og derfor er behov for en særlig opmærksomhed over for den gruppe, når det handler om at gøre det sunde liv tilgængeligt.</p>
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	<p>Indsatsen skal undersøge muligheder for at udvikle og initiere tiltag, der kan fremme sundhed og trivsel blandt voksne borgere med handicap, der har særlige behov.</p> <p>Det drejer sig bl.a. om udveksling af viden og eksisterende erfaringer fra den tungere målgruppe og herigennem se på mulighederne for at igangsætte konkrete initiativer, f.eks. hvordan fysioterapeuter kan inddrages mere aktivt og innovativt på bosteder. Der skal samarbejdes mere på tværs af sundhed og de sociale tilbud og således bygges bro mellem social- og sundhedsområdet.</p>
Resultater og indikatorer 2020	Mulighederne for at udvikle og initiere tiltag, der kan fremme sundhed og trivsel blandt voksne borgere med handicap, der har særlige behov, er undersøgt og eventuelle forslag til nye tiltag er beskrevet. Målet er at bidrage til at reducere ulighed i sundhed med afsæt i Frederiksbergs Kommunes Sundhedspolitik.
Inddragelser af ressourcer	Skal afklares.
Kontaktperson og afdeling	Socialafdelingen, Socialchef Flemming Nielsen og Udførerchef og botilbudsleder Pernille Hyldtoft



## Indsats 6: Initiativer i Parasport Frederiksberg

Udvalg	Kultur- og Fritidsudvalget
Mål i handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"> <li>• har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere</li> </ul>
Udfordring	Borgere med handicap kan være forhindrede i at deltage i klassiske præstationsidrætter, hvor fokus for træningen især er på at blive bedre ift. specifikke mål. Foreningslivet på Frederiksberg er generelt optaget af dygtiggørelse inden for specifikke sportsgrene, men har mindre fokus på brede motionsaktiviteter, hvor leg, bevægelse og sundhed er de bærende kvaliteter.  Denne tendens gør idrætslivet på Frederiksberg uhensigtsmæssigt snævert både ift. borgere med og uden handicap.
<b>Videreføres indsatsen fra handleplan 2019</b>	Ny indsats.
<b>Beskrivelse af indsatsen</b>	Målgruppen: Alle idrætsuvante borgere (med handicap), som ikke deltager i det nuværende foreningsliv.  <u>Parasport Frederiksberg</u> Ifm. budgetforhandlingerne i efteråret 2018, fik Parasport Frederiksberg en ekstraordinær bevilling på 100.000 kr. for en 2-årlig periode, til at gøre en ekstraordinær indsats ift. at rekruttere skolebørn i Frederiksberg Kommune.  <u>Svømmehold</u> Endvidere arbejder Parasport på, at starte et svømmehold op ”Halliswim” - bevægelsestræning i et varmtvandsbassin. Undervisningen forventes at starte op til august/september og er primært for CP børn i alderen op til 18 år. Aktiviteterne vil foregå i Lions Club 2 – 4 timer ugentligt.
<b>Resultater og indikatorer 2020</b>	Indsatsen har foreløbig resulteret i, at Parasport har rekrutteret 30 nye børn i alderen 3-18 år.  Parasport opretter 4 Svømmehold i forskellige aldersklasser og forventer, at alle 4 hold bliver fyldt op med i alt 23 børn og unge. Hallisvim kommer selv med 11 svømmere.
<b>Inddragelser af ressourcer</b>	Parasport Frederiksberg har midlertidigt ansat en medarbejder til det ekstraordinære rekrutteringsarbejde.
<b>Kontaktperson og afdeling</b>	Kultur- og Fritidsafdelingen, Projektleder Heidi Denning

## Indsats 7: Åbent idrætsanlæg ved CBS

<b>Udvalg</b>	Kultur- og Fritidsudvalget
<b>Mål i handicappolitikken</b>	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"><li>• har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere</li><li>• er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv</li></ul>
<b>Udfordring</b>	<p>Borgere med handicap kan være forhindrede i at deltage i klassiske præstationsidrætter, hvor fokus for træningen især er på at blive bedre ift. specifikke mål. Foreningslivet på Frederiksberg er generelt optaget af dygtiggørelse inden for specifikke sportsgrene, men har mindre fokus på brede motionsaktiviteter, hvor leg, bevægelse og sundhed er de bærende kvaliteter.</p> <p>Denne tendens gør idrætslivet på Frederiksberg uhensigtsmæssigt snævert både ift. borgere med og uden handicap.</p>
<b>Videreføres indsatsen fra handleplan 2019</b>	Ny indsats.
<b>Beskrivelse af indsatsen</b>	<p>Målgruppen: Alle idrætsuvante borgere (med handicap), som ikke deltager i det nuværende foreningsliv.</p> <p><u>Åbent idrætsanlæg ved CBS og Kilen</u> Dette åbne idrætsanlæg (en åben og gratis facilitet i byens rum til træning, motion og bevægelse, red.) er tiltænkt at henvende sig mangfoldigt og bredt til så mange så muligt – lige fra selvorganiserede brugere, organiserede træningsfællesskaber og foreninger samt til lokale skoler og institutioner (træning/bevægelse/idrætsundervisning).</p> <p>Der er derudover tænkt på kørestolsbrugere og øvrige grupper inden for parasport, som bl.a. svagtseende og gangbesværede, der bl.a. ønsker/kræver mere plads at komme rundt på, og som bl.a. vil kunne hæve og sænke sig i træningsanlæggets tilpassede stativer.</p> <p>Mht. at indtænke tilgængelighed i projektet via dialog med Parasport Frederiksberg har forvaltningen via et møde modtaget parasport-faglige input, kommentarer og ønsker fra foreningen, der så vidt muligt inden for projektets overordnede indhold og økonomi er indarbejdet i den endelige løsning.</p> <p>Det drejer sig bl.a. om dels (niveaufri og direkte) adgang mellem anlægget, mere plads til kørestolsbrugere (supplerede gummibelægning), tydelig skiltning, materialevalg samt indhold og redskaber (heriblandt et justerbart træningsstativ, der også vil kunne bruges af kørestolsbrugere).</p>
<b>Resultater og indikatorer 2020</b>	<p>Det forventes, at træningsforløbet vil have base ved det åbne idrætsanlæg, og at foreningerne vil bruge denne nye byrumsfacilitet som et alternativ til foreningens stadiontræning i Frederiksberg Idrætspark.</p> <p>Når anlægget åbner i september 2019, vil der blive afholdt en workshop, som forventes at resultere i et eller flere faste ugentlige hold. Den aktørmæssige brug og aktivering af anlægget skal generelt også ses i relation til DGI og Bevæg dig for livet Frederiksberg og de mange bevægelsesfremmende indsatsområder og</p>

**Inddragelser af  
ressourcer**

initiativer heri.

DGI Storkøbenhavn samt CBS – herunder også deres planfaglige rådgivere i universitetsidrætsforening, CBS Sport.

I forlængelse af ovenstående planlægger Parasport Frederiksberg i samarbejde med FIU at starte et udendørs træningsforløb op i området omkring CBS for foreningens medlemmer.

**Kontaktperson og  
afdeling**

Kultur- og Fritidsafdelingen, Projektleder Heidi Denning

**Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv**

**Indsats 8: Bevægelsesinitiativer med fokus på bred motion**

Udvalg	Kultur- og Fritidsudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"> <li>er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv</li> </ul>
Udfordring	Borgere med handicap kan være forhindrede i at deltage i klassiske præstationsidrætter, hvor fokus for træningen især er på at blive bedre ift. specifikke mål. Foreningslivet på Frederiksberg er generelt optaget af dygtiggørelse inden for specifikke sportsgrene, men har mindre fokus på brede motionsaktiviteter, hvor leg, bevægelse og sundhed er de bærende kvaliteter. Denne tendens gør idrætslivet på Frederiksberg uhensigtsmæssigt snævert både ift. borgere med og uden handicap.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres. I regi Bevæg Dig For Livet er det besluttet at fortsætte et år mere med Spring For Livet, som synliggør og åbner eksisterende ældretilbud op for flere deltagere.
Beskrivelse af indsatsen	Målgruppen: Alle idrætsuvante borgere (både med og uden handicap), som ikke deltager i det nuværende foreningsliv.  Som en del af indsatsen for at gøre 10 % flere af Frederiksberg-borgerne idrætsaktive under "Bevæg dig for livet", vil der blive arbejdet målrettet med at udvikle træningsfællesskaber og foreningstilbud, som handler om brede motionsformer, hvor alle kan være med - og hvor det ikke handler om, hvad der bliver præsteret af resultater, men i stedet om, at man får rørt sig og får sved på panden.  I udviklingen af hvert tilbud vil der være opmærksomhed på at sikre, at aktiviteterne bliver rummelige også ift. borgere med fysiske og/eller psykiske handicap.  I forlængelse af dialogen med Handicaprådet vil der tilsvarende være fokus på, at de anlæg, der etableres i under puljen til åbne idrætsanlæg, også er motiverende at bruge for borgere med handicap. Dels for at borgere med handicap får let adgang til at dyrke motion og dels for at synliggøre overfor andre borgere i byens rum, at borgere med handicap også kan være idrætsaktive.
Resultater og indikatorer 2020	Der blev etableret to nye træningsfællesskaber/foreninger i løbet af 2019 (et for børnefamilier og et for seniorer over 60 år), som i særlig grad udbyder brede motionsaktiviteter, som sætter fokus på leg og bevægelse frem for præstationer og specifikke sportsresultater.  I det omfang, at der opstilles nyt træningsudstyr i byrummet i løbet af 2019 med tilskud fra puljen til åbne anlæg, vil der være opmærksomhed på, at dele af udstyret også skal kunne bruges til træning af borgere med handicap. Bl.a. har Parasport Frederiksberg aktivt blevet inddraget i nyt anlæg ved CBS.  Samtidig arbejder vi med "flere med i fællesskabet", som handler om at gøre udvalgte foreninger i stand til at modtage og fastholde udsatte borgere (bl.a. psykisk sårbare) bedre i foreningernes fællesskaber. Konkret arbejdes der med Kæmperne, Mænds Mødesteder, FIF atletik/motion, Frederiksberg Seniormotion,

Inddragelser af ressourcer	<p>Idræt I Dagtimerne og evt. en badmintonforening. Og der arbejdes også med brobygning til målgruppekendere, så flere målgruppekendere faciliterer borgere hen til disse foreninger.</p>
Kontaktperson og afdeling	<p>I uddannelsen af frivillige instruktører til disse typer af bevægelsesaktiviteter lægges der vægt på, at give instruktørerne kompetencer til at være fleksible og rummelige i deres tilrettelæggelse af træningen, sådan at borgere med handicap også kan få glæde af tilbuddene.</p>
	<p>Kultur- og Fritidsafdelingen, Projektleder Heidi Denning</p>



**Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse**

**Indsats 9: Unge i uddannelse – sikre sammenhæng i overgange**

Udvalg	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Mål i handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser <ul style="list-style-type: none"> <li>• gennemfører en ungdoms- og/eller kompetencegivende uddannelse.</li> </ul>
Udfordring	Når unge med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser overgår fra grundskole og børneområde (skole- og familieafdelingen) til voksenområdet (arbejdsmarkeds- og socialafdelingen), er det essentielt for den unges forløb, at der sikres koordinering i indsatser og planer, samt relevant overdragelse og opfølgning.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019?	Indsatsen videreføres med fokus på den gode overdragelse og overlevering mellem børne- og voksenområdet, for unge. Dertil arbejdes løbende med optimering og udvikling af koordinering af samarbejde og planer for de unge på tværs af fagområder.
Beskrivelse af indsatsen	<p>Indsatsen er målrettet 15-29 årige med komplekse problemstillinger, herunder handicap.</p> <p>Relevante aktører er familieafdelingen, uddannelsesvejledningen, beskæftigelses- og socialafdelingen. Både uddannelsesvejledningen, beskæftigelsesafdelingen, socialafdelingen og ressourceforløb der arbejder med unge, har til huse i Frederiksberg Ungecenter.</p> <p>I samarbejde med familieafdelingen bidrager UKO (ungekoordinationsudvalget) og Ungecentret med at sikre samarbejde og koordinering i og omkring sagerne, samt rådgivning og vejledning af unge og familier på tværs af fagområder. Hvor der i UKO er særligt fokus på den gode overgang fra børne- til voksenområdet, herunder STU (særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse), sikrer ungecenterets tværfaglige fokus at indsatser og planer løbende følges op i fællesskab, på tværs af relevante fagligheder. Både i forhold til de unges uddannelsesplaner og forsørgelsesgrundlag.</p> <p>Dertil vil der i regi af samarbejdet omkring unge på tværs af kommunen og særligt i ungecentret i 2020 blive arbejdet videre med KUI (den kommunale ungeindsats) som træder i kraft august 2019. Her arbejdes også med planer og opfølgning på unge i målgruppen for den nye FGU (Forebyggende grunduddannelse).</p>
Resultater og indikatorer 2020	Det forventede resultat er, at flest muligt unge gennemfører relevant ungdomsuddannelse og/eller kompetencegivende uddannelse. Dette skal ske på baggrund af kvalitet i samarbejdet og øget koordinering på tværs af børne- og voksenområdet.
Inddragelser af ressourcer	Der trækkes på eksisterende ressourcer i de enkelte områder. Herunder inddrages de unge selv i videst muligt omfang i egen sag, ligesom familien og den unges netværk inddrages i relevant og ønsket omfang.
Kontaktperson og afdeling	Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet, Teamleder Marianne Vesterager, UU Ungecenter Frederiksberg

**Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet**

**Indsats 10 Digital løsning til øget social inklusion**

Udvalg	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Mål i handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser <ul style="list-style-type: none"> <li>er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet</li> </ul>
Udfordring	Projektets formål er at udvikle en digital løsning, som gør det lettere at integrere borgere med kognitive handicap på arbejdspladser, særligt i opstartsperioden (onboarding)
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019?	Ny indsats.
Beskrivelse af indsatsen	<p>For virksomheder kan den digitale løsning optimere og effektivisere medarbejderes løsning af arbejdsopgaver. Virksomheder får dermed adgang til at rekruttere flere typer af medarbejdere, herunder ledige kandidater med kognitive vanskeligheder.</p> <p>Medarbejdere med kognitive vanskeligheder vil opleve øget tryghed og selvstændighed med brug af den nye digitale løsning.</p> <p>En digital løsning er udviklet på prototype-niveau, i samarbejde med en virksomhed, en borger, HKI (Hans Knudsen Instituttet) og handicapkonsulenten fra Jobcenteret</p> <p>Den digitale løsning forventes afprøvet primo 2020 og projektet skal derefter forsøge at finde flere interesserede virksomheder, således at den digitale løsning kan endeligt færdiggøre og udbredes</p>
Resultater og indikatorer 2020	<p>Den digitale løsning forventes afprøvet primo 2020.</p> <p>Inden udgangen af 2020 skal projektet have fundet flere interesserede virksomheder, til videre test og udvikling.</p> <p>Den digitale løsning forventes udbredt i 2020/2021.</p>
Inddragelser af ressourcer	I projektet udvikles det digitale værktøj sammen med brugerne – dvs. virksomhed, borger, HKI (Hans Knudsen Instituttet) og Jobcenteret.
Kontaktperson og afdeling	Arbejdsmarkedsafdelingen, Leder af Frederiksberg Erhvervsforum, Christina Juell-Sundbye

## Indsats 11: Borgere med handicap i fleksjob – job på særlige vilkår

Udvalg	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"> <li>er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet</li> </ul>
Udfordring	<p>Nationale opgørelser viser, at langt færre borgere med handicap er i beskæftigelse end borgere uden handicap. Den seneste undersøgelse fra SFI viser, at andelen af mennesker med handicap i Danmark i alderen 16 - 64 år, som står uden for arbejdsmarkedet, er 57 procent. Andelen af mennesker uden handicap i samme aldersgruppe uden for arbejdsmarkedet er 23 procent.</p> <p>Udgangspunktet er, at borgere med handicap skal deltage og fastholdes på arbejdsmarkedet på ordinære vilkår. Nogle borgere med handicap har behov for forskellige fastholdelsestiltag af midlertidig eller permanent karakter, f.eks. gennem en individuelt tilpasset indsats i forhold til konkret behov for kompensation. For borgere med handicap, som er visiteret til fleksjob, kan der være behov for en særlig indsats for at opnå ansættelse</p>
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	<p>Indsatsen er forstærket i 2019 med en digital platform. Afsættet for indsatsen er virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft. Dette kan også involvere socialøkonomiske virksomheder.</p> <p>Arbejdsmarkedsafdelingen har etableret en målrettet enhed for job på særlige vilkår med særligt fokus på at øge andelen af fleksjobvisiterede ansat i flexjob. Flexjobindsatsen er fremskudt, sådan at den igangsættes straks efter, at borgeren er visiteret til et fleksjob. Indsatsen er en kombination af individuel sparring, undervisning samt konkret hjælp med at finde potentielle arbejdspladser.</p> <p>I flexjobindsatsen er det vigtigt at have fokus på, at borgeren efter visitation er jobparat og selv skal være aktiv i forhold til jobsøgningen. Borgeren understøttes i en aktiv jobsøgning ved hjælp af Frederiksberg CV-bank, som er en elektronisk platform med tilgang fra anden aktør. Derudover opsøges virksomheder af egne virksomhedskonsulenter med henblik på at skabe konkrete match mellem borgere og virksomheder. Arbejdsmarkedsfastholdelse og integration sker ud fra en individuel vurdering af borgerens barriere og behov. Derudover er der fokus på at udvikle indsatsen og viden omkring borgere med handicap, herunder at involvere viden og kompetencer hos handicaporganisationerne.</p>
Resultater og indikatorer 2020	Flere Frederiksberg-borgere med handicap bliver selvforsørgende.
Inddragelser af ressourcer	Indsatsen tager udgangspunkt i borgere med handicaps egne ressourcer. Indsatsen bygger desuden på virksomhedernes aktive deltagelse samt virksomhedskonsulenterne i Arbejdsmarkedsafdelingens målrettede indsats med at opsøge virksomheder og facilitere konkrete match mellem borgere og virksomheder.
Kontaktperson og afdeling	Arbejdsmarkedsafdelingen, Centerleder Linda Øvig Bjerg, Center for job på særlige vilkår

## Indsats 12: Ressourceforløb

Udvalg	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"> <li>er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet</li> </ul>
Udfordring	Nationale opgørelser viser, at langt færre borgere med handicap er i beskæftigelse end borgere uden handicap.  Mange borgere med handicap deltager på arbejdsmarkedet på ordinære vilkår, mens andre har behov for forskellige tiltag til at udvikle eller afklare deres arbejdsevne. Ressourceforløb er et redskab i forhold til bl.a. borgere med handicap.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres med fortsat fokus på den virksomhedsrettede indsats.  I 2017 til 2019 har indsatsene især haft fokus på virksomhedsrettet indsats bl.a. via virksomhedscentre generation 2, og ikke mindst ordinære timer og småjobs.  Denne tilgang fortsætter også i 2020, med særlig opmærksomhed på de handicapkompenserende ordninger.
Beskrivelse af indsatsen	Ressourceforløb er målrettet personer, der har komplekse problemer ud over ledighed, og som i høj grad risikerer at komme på førtidspension, hvis de ikke får en særlig indsats. I målgruppen for ressourceforløb indgår også borgere med handicap.  Der arbejdes aktivt på at etablere virksomhedsrettede indsatser, der kan forberede den enkelte borger på ansættelse på almindelige eller skånevilkår. Dette sker i form af praktikker hos private og offentlig arbejdsgiver, bl.a. via Virksomhedscentre generation 2. Samtidig er der en stor opmærksomhed på at finde og formidle deltids- og småjobs til denne målgruppe.  Målet er at forbedre den enkeltes arbejdsevne, så den enkelte borger med handicap kommer i arbejde eller i gang med en uddannelse.  I ressourceforløbet, som varer et til fem år, får den enkelte en tværfaglig og helhedsorienteret indsats, der skal bidrage til at udvikle arbejdsevnen. Fokus for forløbet er, at arbejdsevnen bliver udviklet gennem en konkret og aktiv indsats, hvor den enkeltes mål i forhold til arbejde og uddannelse er styrende for, hvilke aktiviteter der sættes i gang.  Hvert ressourceforløb er skræddersyet til den enkelte borger og vedkommendes specifikke handicap. Det enkelte ressourceforløb vil ofte bestå af både beskæftigelsestilbud, sociale tilbud og sundhedsmæssige tilbud, der bliver kombineret og koordineret på tværs.  Indsatsen for borgere med handicap i ressourceforløb varetages af Center for Arbejdsrehabilitering på F86.  Afsættet er virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft.
Resultater og indikatorer 2020	Der vil blive målt på effekter af indsatsen for bl.a. borgere med handicap.  Målet med indsatsen er for den enkelte borger at opnå og vedligeholde den bedst mulige arbejdsevne med henblik på: <ul style="list-style-type: none"> <li>at skabe forudsætninger for deltagelse i arbejde/uddannelse på ordinære eller særlige vilkår</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• at skabe forudsætninger for deltagelse i samfundet i øvrigt, hvis selvforsørgelse viser sig ikke at være en mulighed for borgeren</li> </ul> <p>For den enkelte borger kan et konkret mål med indsatsen være, at borgeren i forlængelse af ressourceforløbet bliver i stand til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• påbegynde job eller stille sig til rådighed for beskæftigelse på ordinære vilkår på arbejdsmarkedet</li> <li>• påbegynde uddannelse på ordinære vilkår</li> <li>• indgå i en revalideringsindsats</li> <li>• påbegynde ansættelse i fleksjob eller stille sig til rådighed for beskæftigelse på særlige vilkår på arbejdsmarkedet</li> </ul>
Inddragelser af ressourcer	<p>Indsatsen tager udgangspunkt i en koordineret og sammenhængende indsats for den enkelte borger i ressourceforløb.</p> <p>Arbejdsmarkedsfastholdelse og integration sker ud fra en individuel vurdering af borgerens barrierer og behov. Borgeren ses som en vigtig samarbejdspartner og en aktiv deltager i sin egen rehabiliteringsproces. I planlægning af indsatsen tages der udgangspunkt i borgerens aktuelle situation og handicap.</p> <p>Pårørende inddrages i samarbejdet, når det er relevant med henblik på at sikre støtte i netværket til deltagelse i indsatsen. Pårørende kan inddrages både i planlægningen af indsatsen og i forhold til, hvordan de pårørende kan understøtte borgerens deltagelse i konkrete aktiviteter.</p> <p>Borgerens behandlere og andre relevante samarbejdspartnere i borgerens professionelle netværk inddrages i samarbejdet omkring planlægning af borgerens rehabiliteringsforløb for at sikre, at der arbejdes med et fælles mål for indsatserne.</p> <p>Handicaporganisationer, patientforeninger eller øvrige med specialiseret viden omkring borgerens specifikke handicap inddrages efter borgerens ønske, eller når det i øvrigt skønnes relevant for sagen.</p>
Kontaktperson og afdeling	<p>Arbejdsmarkedsafdelingen, Centerleder Jeanne Glaser, Center for Arbejdsrehabilitering</p>



## Indsats 13: Nedbryde tabuerne

Udvalg	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse: <ul style="list-style-type: none"><li>• er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet</li></ul>
Udfordring	Indsatsen skal sikre at overgangen fra før- og nyuddannet til beskæftiget bliver mere smidig.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	<p>Målgruppen er nyuddannede ledige med funktionsnedsættelser.</p> <p>For at skabe øget synlighed og kendskab til de kompenserende ordninger på uddannelsesinstitutionerne udsendes brev til udlevering i studievejledning. Målet er, at den tidligere indsats kan bidrage til en hurtigere vej til arbejdsmarkedet.</p> <p>Der udsendes brev til ca. 30 SPS-vejledninger fordelt på ca. 15 uddannelsesinstitutioner eksempelvis CBS, KU, Metropol og TEC.</p>
Resultater og indikatorer 2020	<p>Indsatsen skal føre til at målgruppen får større kendskab til mulighederne for kompensationsordninger, og den skal understøtte borgerens vej til arbejdsmarkedet.</p> <p>Indsatsen bakkes op af uddannelsesinstitutionerne, som giver udtryk for, at det er en hjælp til dimittender. Målet er at dimittender løbende vejledes om de kompenserende ordninger.</p>
Inddragelser af ressourcer	Der samarbejdes med uddannelsesinstitutionerne samt Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet.
Kontaktperson og afdeling	Arbejdsmarkedsafdelingen, Centerleder Linda Øvig Bjerg, Center for job på særlige vilkår

## Indsats 14: Job på særlige vilkår – fokus på screening af psykiske og fysiske handicap

Udvalg	Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Mål i handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser <ul style="list-style-type: none"> <li>er aktivt bidragende arbejdsmarkedet.</li> </ul>
Udfordring	Borgere med handicap har en lavere erhvervsfrekvens end borgere uden funktionsnedsættelser. På baggrund af, at handicaps ikke registreres, er det vanskeligt at vurdere, hvilke funktionsnedsættelser der vil kunne imødekommes via f.eks. de handicapkompenserende ordninger.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019?	Ny indsats.
Beskrivelse af indsatsen	Der iværksættes screening for fysiske og psykiske handicaps i forbindelse med ansøgning om kontanthjælpsydelse. Screeningen vil bevirke, at vi vil kunne opdage nogle funktionsnedsættelser hurtigere end det er tilfældet i dag. Ligeledes vil det kunne bryde tabuer, og sagsbehandlingen vil kunne målrettes den enkeltes behov.  Målgruppen omhandler jobparate kontanthjælpsmodtagere. Efterfølgende vil flere målgrupper kobles til, såfremt metoden viser en effekt.
Resultater og indikatorer 2020	Vi vil opnå viden om, hvor mange borgere der har handicap eller funktionsnedsættelser, og hvilke behov for kompenserende ordninger der viser sig.  I perioden vil vi screene alle nye ansøgninger for målgruppen. Opsamling sker via handicapkonsulent.
Inddragelser af ressourcer	Screening foretages i jobcentret, hvor der tages udgangspunkt i borgerens egen fortælling og oplevelse af evt. funktionsnedsættelser.  Screening og endnu højere fokus på funktionsnedsættelser/handicaps vil være med til at bryde tabu, ligesom det vil være bidragende til at borgere i højere grad opnår fodfæste på arbejdsmarkedet, og opnår et sundt liv som alle andre borgere
Kontaktperson og afdeling	Arbejdsmarkedsafdelingen, Centerleder Linda Øvig Bjerg, Center for job på særlige vilkår

**Mål: at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer.**

### Indsats 15: Tilgængelighedshensyn i byrums- og færdselsprojekter

Udvalg	By- og Miljøudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"> <li>• lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer</li> </ul>
Udfordring	Tilpasning af byens rum og færdselsinfrastruktur, så den er tilgængelig for flest mulige.  En særlig udfordring er afvejningen mellem andre hensyn, herunder i særdeleshed hensynet til klimatilpasning/skybrudssikring af kommunen. Simplificeret tilsiger skybrudssikringen f.eks. højere kantopspring, mens hensynet til handicappede alt andet lige tilsiger lavere opspring.
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	Indsatsen retter sig mod alle med nedsat mobilitet uanset handicap.  Indsatsen skal sikre, at tilgængelighedshensyn indarbejdes i alle nye byrums- og færdselsprojekter under afvejning med andre hensyn.
Resultater og indikatorer 2020	Alle større projekter skal være gennemført med en tilgængelighedsrevision.
Inddragelser af ressourcer	I alle større nye byrums- og færdselsprojekter inddrages Handicaprådet og Ældrerådet som høringspart.  For projekter, hvor der gennemføres tilgængelighedsrevision, gennemføres denne af ekstern part, f.eks. rådgivende firma.
Kontaktperson og afdeling	Vej, Park og Miljø, Chefkonsulent Peter Raaschou

## Indsats 16: Øget tilgængelighed i henhold til tilgængelighedsplanen

Udvalg	By- og Miljøudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"> <li>• lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer</li> </ul>
Udfordring	<p>Tilpasning af byens rum og færdselsinfrastruktur, så den er tilgængelig for flest mulige.</p> <p>Med tilgængelighedsplanens "rutenet" er der lagt op til en prioritering af indsatsen på ruter, der prioriteres i samarbejde med Handicap- og Ældrerådene.</p> <p>Den tidligere gennemførte screening af problemer på tilgængelighedsnettet er imidlertid ikke længere tidssvarende, og derfor vil identifikation af de alvorligste problemer blive fastlagt som en kombination af konkrete registreringer på rutenettet og tilbagemeldinger fra Handicap- og Ældrerådene.</p>
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	<p>Indsatsen videreføres.</p> <p>Der er i 2016 foretaget en revision af den gamle tilgængelighedsplan fra 2005 i samarbejde med Handicaprådet og Ældrerådet og Tilgængelighedsplanen er opdateret med nye rejsemål og udvidelse af rutenettet.</p> <p>Det er gjort for at sikre et opdateret og sammenhængende rutenet for dårligt gående og svagtseende mellem byens vigtigste rejsemål.</p> <p>Der er foretaget en prioritering af ruterne ved at sammenholde ruternes længde, antal rejsemål langs rutes samt disses vigtighed. Prioriteringen er afstemt med Handicap- og Ældrerådene.</p>
Beskrivelse af indsatsen	I samarbejde med Handicaprådet og Ældrerådet foretages årligt en screening af problemområder og der fastlægges en prioritering af indsatsen for systematisk at sikre tilgængelighedstiltag på det udpegede rutenet.
Resultater og indikatorer 2020	Øget tilgængelighed i byens rum.
Inddragelser af ressourcer	Handicaprådet og Ældrerådet deltager i årlige møder med forvaltningen for at udvælge og prioritere de tilgængelighedsprojekter, som skal udføres det kommende år.
Kontaktperson og afdeling	Vej, Park og Miljø, Chefkonsulent Peter Raaschou

## Indsats 17: Vejledning af entreprenører m.fl. vedrørende tilgængelighedshensyn

Udvalg	By- og Miljøudvalget
Mål fra handicappolitikken	At en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser: <ul style="list-style-type: none"><li>• lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer</li></ul>
Udfordring	<p>Frederiksberg Kommune sikrer altid tilgængelighedshensyn i forbindelse med nye anlæg og vedligeholdelsesarbejde. Ved større projekter gennemføres en tilgængelighedsrevision.</p> <p>Frederiksberg Kommune er imidlertid ikke den eneste aktør i byrummet. Et stort antal ledningsarbejder og andre arbejder gennemføres til enhver tid i byrummet af de respektive ledningsejere m.fl.</p> <p>Indsatsen skal sikre fortsat indarbejdelse af tilgængelighedshensyn i alle projekter i byens rum, samt udbrede kendskabet til de hensyn, Frederiksberg ønsker indarbejdet i projekter i byrummet.</p>
Videreføres indsatsen fra handleplan 2019	Indsatsen videreføres.
Beskrivelse af indsatsen	<p>Indsatsen retter sig mod alle med nedsat mobilitet uanset handicap.</p> <p>By- og Miljøområdet har i 2016/17 arbejdet med en vejledning til entreprenører m.fl. vedrørende tilgængelighedshensyn i.f.m. nyanlæg af veje og pladser m.v.</p> <p>I 2020 fortsættes indsatsen med udbredelse af kendskab til og forankring af vejledningen vedrørende nyanlæg.</p> <p>Supplerende udarbejdes der en vejledning til entreprenører m.fl. vedrørende tilgængelighedshensyn i.f.m. driftsarbejder, særligt vej- og ledningsarbejde.</p>
Resultater og indikatorer 2020	Der udarbejdes og formidles en vejledning om tilgængelighedshensyn i.f.m. vej- og ledningsarbejde.
Inddragelser af ressourcer	Handicaprådet inddrages i udarbejdelsen af vejledningen.
Kontaktperson og afdeling	Vej, Park og Miljø, Chefkonsulent Peter Raaschou og Byliv- og Driftschef Susanne Viuf